

Norges Bank
NBO-Real@norges-bank.no

DNB Bank ASA
Postboks 1600 Sentrum
0021 Oslo

Oslo 8. september 2021

Høringsuttalelse – Utredning om utvidelse av Norges Banks rolle som oppgjørsbank

Vi viser til brev av 4. juni 2021 hvor Norges Bank etterspør tilbakemelding på «Utredning om en utvidelse av Norges Banks rolle som oppgjørsbank i forbindelse med realtidsbetalinger».

I høringsbrevet etterspørres både generelle synspunkter til en endret arbeidsdeling samt mer spesifikke spørsmål knyttet til en endring. I det følgende vil vi kort redegjøre for DNBs syn på dagens arbeidsdeling, forhold som er sentrale i bankens vurderinger og mer konkrete synspunkter på forholdene som listes opp til slutt i høringsbrevet.

Innledningsvis vil vi understreke at DNB mener dagens arbeidsdeling over tid har fungert godt og at samarbeidet i næringen, og mellom næringen og sentralbanken har gitt en ønsket utvikling i et tempo tilpasset bankens utviklingskapasitet og i tråd med våre kunders forventninger og behov. Så ser vi at rammevilkår endres, myndighetsregulering strammes til og det stilles stadig større krav til banken som tjenestetilbyder. Et virkemiddel for å møte denne utviklingen er å sikre harmonisering og standardisering slik at utviklingstid reduseres og nye tjenester kan lanseres i et tempo i tråd med sentralbankens forventninger. En endret arbeidsdeling med valg av TIPS som plattform for oppgjør av realtidsbetaling, og direkte aksess for DNB, vil etter vår oppfatning møte dette behovet. Det vil redusere kompleksitet og bidra til en mer effektiv verdikjede for realtidsbetaling. DNB mener det på denne bakgrunn er både riktig og viktig at Norges Bank innleder forhandlinger med ECB.

Sektorsamarbeid

Norske banker har gjennom mange år utviklet effektive og robuste løsninger for betalingsinfrastruktur. Dette er muliggjort gjennom et godt samarbeid mellom bankene og med regulerende myndigheter. Senere års utvikling med stadig strengere krav til hvordan betalingstjenester gjennomføres, overvåkes og tilgjengeliggjøres fordrer slik vi ser det samarbeid utover det norske banker kan gjennomføre alene. Dialogen om deltagelse i P27 ga nødvendig avklaring for organiseringen av NICS, og i den perioden så vi også at andre sentralbanker gjorde sine valg av løsninger hvor betalinger gjøres opp i realtid i sentralbankpenger.

Arbeidet med å etablere et integrert betalingsmarked innen EU/EØS er høyt prioritert av EU-kommisjonen og i «Retail Payments Strategy for the EU» varsles tiltak for å oppnå dette. Blant disse er regulering for å stimulere akseptanse og utbredelse av realtidsbetaling. Kommisjonen peker bl.a. på manglende interoperabilitet mellom avregning og oppgjørssystem for SEPA området, og valg av en tilgjengelig og skalerbar løsning vil her være naturlig. DNB oppfatter at TIPS er en slik løsning og at denne også vil kunne skape merverdi for oppgjør i NOK. Kravene vi møter og behovet for løsninger som vil fungere innen et større marked vil ha konsekvenser også for norsk banksektor, for

videreutvikling av betalingsinfrastrukturen og for nye løsninger vi ønsker etablert. Diskusjonen vil her handle om de skal etableres i en norsk, nordisk eller europeisk kontekst.

Sentralt for bankens vurderinger

I våre møter med sentralbanken har vi redegjort for den pågående modernisering av nasjonal og internasjonal betalingsinfrastruktur, og hvilke planer DNB har for å møte denne. De nærmeste år vil DNB knytte seg mot realtids oppgjørssystemer i ECB, Riksbanken og Danmarks Nationalbank. Det at disse sentralbankene vil benytte TIPS som plattform vil gi nødvendig synergi i bankens implementering og på sikt kan det åpne muligheter mot motparter også utenfor Norden og for kostnadseffektive grensekryssende betalinger i Europa. Valg av et eget system for realtidsoppgjør vil ikke gi oss disse fordelene og er ikke ønskelig for DNB. I så fall vil en videreutvikling av NICS Real være en bedre løsning.

Et ambisiøst utviklingsprogram for DNB og for banknæringen fordrer tett samhandling om implementering. Om Norges Bank beslutter en endret arbeidsdeling ser vi frem til god dialog om prosjektet slik at vi ivaretar næringens behov for forutsigbarhet, avklaring av om det er spesifikke krav for en oppgjørsløsning i NOK og etablering av en omforent tidsplan for implementering.

Særlige forhold Norges Bank ber om synspunkter på

I det følgende vil vi kort kommentere de forhold Norges Bank særlig ber om tilbakemelding på i høringsbrevet:

Hva som skal til for å sikre at felles infrastruktur for realtidsbetalinger videreutvikles for å støtte alle relevante betalingsituasjoner i tråd med ulike kundegruppers behov.

- Et robust og kostnadseffektivt oppgjørssystem gir et godt utgangspunkt for bankenes tjenesteutvikling. Arbeidet med Straks 2.1 vil sikre dette i det korte bildet. På lengre sikt mener vi en løsning basert på en harmonisering mot TIPS gir det beste grunnlag for fremtidig tjenesteutvikling. At sentralbanken tar en mer aktiv rolle vil kunne redusere tekniske mellomledd og muliggjøre redusert operasjonell risiko.

I hvilken grad konkurranseforholdene i betalingsformidlingen og eventuelle motstridende interesser mellom aktørene svekker insentivene for og hemmer utviklingen av felles infrastruktur i privat regi.

- DNB anser ikke at disse forhold hemmer utvikling av betalingsinfrastruktur. Omfattende myndighetskrav, modernisering av systemportefølje generelt og et stramt IT-marked krever en stram prioritering og er medvirkende årsaker til at enkelte initiativ forsinkes.

Om en utvidelse av Norges Banks operative ansvar som oppgjørspartner er en hensiktsmessig organisering av infrastrukturen for realtidsbetalinger som et kollektivt gode.

- En eventuell rolle for Norges Bank i infrastrukturen som går ut over selve oppgjørsfunksjonen, reiser sentrale problemstillinger knyttet til forholdet mellom Norges Bank og bankene. Det vil være viktig å få avklart dette tidlig i løpet og før forhandlingene med ECB er sluttført, slik at vi unngår unødig usikkerhet knyttet til gjennomføringen av det nye opplegget og de planer som allerede er lagt for tilpasninger til NICS Real.
- Gitt at Norges Bank er bevisst på rolledeling og ikke etablerer funksjonalitet i en oppgjørsløsning som forrykker konkurransen mellom bankene, mener vi et utvidet ansvar for Norges Bank kan være hensiktsmessig. Vi forutsetter også at en utvidet operativ rolle for

Norges Bank ikke påfører DNB merkostnader sammenlignet med videre utvikling i privat regi, og at vi som bank kan bidra aktivt i utviklingen.

Viktigheten av at enkelttransaksjoner gjøres opp i realtid i sentralbankpenger for videreutvikling av effektive betalingstjenester.

- Dagens løsning NICS Real har etter vårt syn nødvendig funksjonalitet slik at videreutvikling sikres. Direkte oppgjør i sentralbankpenger vil imidlertid fjerne evt. usikkerhet knyttet til denne type løsning og også redusere risiko for «gridlocks» ved at enkelttransaksjoner gjøres opp umiddelbart 24/7/365.
- I høringsbrevet beskrives en utvikling hvor enkelttransaksjoner gjøres opp i sentralbankpenger kontinuerlig gjennom hele døgnet. Muligheten for friksjoner ved døgnkontinuerlig realtidsoppgjør er imidlertid også til stede. En endring mot kontinuerlige transaksjoner betinger gjennomgang av rutiner, risiko og ressursbruk både i DNB og i Norges Bank.

Fordeler og ulemper for bankene ved en overgang til og deltagelse i TIPS.

- Potensielle fordeler: Bedre mulighet for harmonisering og konsolidering av oppgjørsinfrastrukturer, og derav muligheter for kostnadsbesparelser, vil øke muligheten for mer sømløs betalingsformidling på kryss i Norden samt i Europa og dermed møte kundebehov samt nye myndighetskrav.
- Mulige ulemper: Motstykket til samordningsgevinstene ovenfor kan bli et mer tungrodd system for løpende endringer i tråd med utviklingen i teknologi og kundebehov. Det kan bli vesentlig at Norges Bank i dialog med næringen får tilstrekkelig innflytelse også i den videre utviklingen av TIPS.

Betydningen en tilknytning til en infrastruktur hos en sentral europeisk aktør (ECB) kan ha for sikring av felles standarder og utvikling av effektive, sikre og fremtidsrettede realtidsbaserte betalingstjenester i Norge.

- Vi forutsetter en utvikling hvor bruk av internasjonale standarder basert på et omforent regelverk vil være praksis. ECB vil ha større mulighet for å påvirke implementering også i samarbeid med sentralbanker utenfor EU og dermed bidra til økt standardisering for transaksjonsutveksling ut/inn av EU/EØS området.

Nytten bankene og bankenes kunder vil få av en eventuell tilgang til tjenester for grensekryssende flervaluta-betalinger i realtid.

- TIPS vil kunne gi bankene tilgang til grensekryssende betalinger via ett felles grensesnitt og et felles regelverk. Ved bruk av synkront oppgjør kan bankene konkurrere om å levere de beste kundeløsningene. Interoperabilitet mellom de forskjellige valutaer vil gi kostnadseffekter og økt sikkerhet. Muligheter for banker som ikke er til stede i de forskjellige markeder til å tilby tjenester til sine kunder også i disse markedene

Andre forhold som bør ivaretas ved en eventuell tilknytning til TIPS

- Tilgangsregler - nivå 1 og 2 banker, viktig å sikre at dagens tilgangsregler kan videreføres slik at mindre banker fortsatt har mulighet til å gjøre oppgjør gjennom privat oppgjørsbank.
- Systemet må ivareta bankenes behov for kontroll med egen likviditet. Valutering kun på bankdager og det må være et likviditetsvindu før døgnskille. Dette slik at bankene får anledning til nødvendig omfordeling av likviditet. En harmonisering av døgnskillene på tvers av landegrenser bør også vurderes, eksempelvis for Norge, Sverige og Danmark.
- Gitt at Norges Bank etablerer en realtidbasert oppgjørsløsning basert på TIPS bør det også vurderes om en eventuell modernisering av NBO kan baseres på samme leverandør, dvs. TIPS/Target.
- Det kan også vurderes om et system basert på TIPS kan utvikles slik at systemet også kan håndtere filbaserte betalinger.
- Fra ca. 2025 vil man kunne se at digitale sentralbankpenger (DSP) kommer i Europa (SEK/EUR). En felles infrastruktur for realtidbetalinger kan bidra til interoperabilitet også mellom DSP.

For nærmere utdyping av bankens innspill til en endret arbeidsdeling kan Peer Theien kontaktes.

Vennlig hilsen

For DNB Bank ASA

Benjamin K. Golding
konserndirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur